

Місія

Про книгу

Автор цієї книги — Роман Росіцький працює вчителем у містечку Зборів, що на Тернопільщині. Його твори сповнені ідей гуманізму та роздумів над майбутнім нашої планети й усього всесвіту. Інколи невеличкі за обсягом, вони досконалі за формою та подачею матеріалу, написані хорошою літературною мовою. Для широкого загалу читачів.

Роман
РОСІЦЬКИЙ

МАЦІЯ

Роман Росіцький

МІСІЯ

ФАНТАСТИЧНІ ТВОРИ

 Богдан

Росіцький Р.П.

Місія. Фантастика. —
Тернопіль: Богдан, 2010. — 352 с. —
(Серія “Український детектив”).

ISBN 978-966-10-7455-1

Автор цієї книги — Роман Росіцький працює вчителем у містечку Зборів, що на Тернопільщині. Його твори сповнені ідей гуманізму та роздумів над майбутнім нашої планети й усього всесвіту. Інколи невеличкі за обсягом, вони досконалі за формою та подачею матеріалу, написані хорошою літературною мовою.

Для широкого загалу читачів.

Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора та видавництва.

ЗАПОВІДНИК

Старенький “пазик”, більше схожий на музейний експонат, а не на засіб пересування, натужно завиваючи, виповз нарешті нагору, подолавши півторакілометровий підйом, і зупинився на перепочинок. Водій відчинив передні двері, і двоє озброєних субміліціонерів неквапливо піднялися східцями в салон. Перший звично ковзнув холодним поглядом по людях, спіткнувшись на русявій дівчині років двадцяти п’яти, одягнутій не по-сільському. Субміліціонер незграбно протиснувся завузьким для нього проходом, гримкочучи по сидіннях опущеним донизу дулом автомата, і непривітно буркнув:

— Ваші документи.

Дівчина відкрила сумочку, дістала журналістське посвідчення і мовчки простягнула субміліціонерові.

— Шо за імя такоє — Аквеліна? — похитав головою вояка і додав насмішкувато: — Пічатаєте у вашому журнальчіку гараскопи для звьозд?

Аквеліна чемно усміхнулася недолугому жартові і заховала посвідчення. В іншій ситуації вона б залюбки познущалася з “таваріща субміліціанера”, але цього разу, хоч як не прикро було визнати, вояка сказав правду. Журнал “Аніта”, в якому Аквеліна працювала ось уже другий рік, нічим не виділявся з ряду десятків інших подібних видань. Головний редактор відчайдушно намагався рівнятися на успішніших колег, але іноді, коли ставало особливо гидко на душі і цю гидоту вже не могли змити ані міцна кава, ані ще міцніший коньяк, ставив у номер матеріали краєзнавчого спрямування. О, то був цілий ритуал. Головний витягав тоді з шухляди обшарпаний географічний атлас, розгортав його на розділі топографічних карт і годину чи дві вичитував назви сіл і хутірців по цілій країні, милувався візерунками вулиць і доріг, мереживом річок і струмків. Ті назви сіл, що йому сподобалися найбільше, записував на окремому аркуші паперу чорнильною ручкою, а тоді, заплющивши очі, навмання тицяв у свої записи пальцем. І коли під пальцем опинялася яка-небудь Ангелівка чи Сатановичі, Болязуби чи Калагарівка, головний викликав секретарку і через неї давав завдання журналістам розписати принади названого ним села чи хутора. І байдуже було, чи є там добра дорога і пам’ятки старовини, головне,

щоб матеріал будив зацікавленість. З якогось часу до редакції “Аніти” стало надходити багато листів. І серед них майже не було гнівних. Більшість респондентів дякували за те, що журнал відкрив їм незвичайні, просто-таки екзотичні місця зовсім поряд, їхати до яких на гарному джипі лише кілька годин. Головний любляв читати вдячні листи вголос, зібравши всіх присутніх у редакції. Він реготав гомеричним реготом, а потім надовго зачинявся у своєму кабінеті і голосно та фальшиво співав шлягери двадцятирічної давності.

На глухі села Аквеліна подалася за власною ініціативою, щоб зробити серію репортажів про Заповідник. Головний якось натякав за кавою, що добре було б туди пробратися, але нікого зі своїх підопічних на подвиг не благословляв.

Двигун “пазика” знову протяжно завив, втомлено кркнули зношені шестерні коробки передач — і автомобільна реліквія продовжила рух, кілька разів добряче трусонувши своїх пасажирів. Далі дорога пішла на спуск, тож до другої лінії постів їхали з вітерцем.

Коли до салону знову увійшов субміліціонер, Аквеліні здалося, що у неї дежа вю. От тільки вояка цього разу трапився неговіркий — документи перевіряв мовчки.

Нарешті автобус добрався до кінцевої зупинки і, востаннє загарчавши, зупинився біля дерев’яної огорожі джерела за сотню кроків від третьої лінії постів.

— Я так зрозуміла, що ви тут ночуєте? — спитала Аквеліна у водія, коли всі пасажирів вийшли. — Відправляєтеся о шостій?

— Пів на сьому зранку і пів на третю вдень, — уточнив заклопотаний водій. — А ви, я бачу, зібралися Заповідником прогулятися? Не радив би цього робити.

— Це ж чому? — здивувалася журналістка.

— Небезпечно там. Та й нічого цікавого нема.

— Якщо нема нічого цікавого, то навіщо було зганяти стільки озброєних людей?

— Логічно, — погодився водій. — Але пробратися у Заповідник — справа безнадійна.

— Та вже якось прорвуся. Люди он через кордони ходять, а тут усе-таки не кордон...

— Тут гірше, — перебив Аквеліну водій. — Вас просто можуть застрелити. Тому ходіть-но краще зі мною. Заночуєте у моєї сусідки. Вона жінка приємна, не пошкодуєте. А зранку я за вами зайду.

— Дякую, але я мушу спробувати.

— Як собі знаєте, — здвигнув плечима водій. — Та якщо передумаєте, ідіть он до тієї хати з коричневим парканом. — Він показав.

Аквеліна знала, що у Заповідник можна проникнути, давши субміліціонерам хабаря. Принаймні, у цьому їй запевняли бувалі в бувальцях знайомі. Дівчина сподівалася домовитися з вартовими за п'ять сотень драхм. Ці гроші збиралися майже півроку і зараз у вигляді одного кольорового папірця таїлися на дні сумочки.

Незвикла відтягувати вирішення важливих справ, молода журналістка рішуче направилася до будки КПП, але зустріли її там непривітно. Такі ж дебелі здоровані з квадратними пиками, як і ті, що двічі зупиняли автобус, дивилися на Аквеліну спідлоба. Розмова не клеїлася. Вояки мовчки перевірили документи і каліченою мовою пояснили, що прохід у зону 003/6 дозволений лише родичам тих, хто тут живе. П'ять сотень драхм теж не справили на вартових належного враження, хоча то була їхня двомісячна платня.

Зітхнувши, Аквеліна повернулася до джерела. У селі вона все-таки сподівалася знайти провідника, який би допоміг їй пробратися у Заповідник. Невдалі переговори з субміліціонерами запалу їй не пригасили, а лише трохи розчарували, примусивши засумніватися у компетентності бувалих знайомих.

Аквеліні чомусь видавалося, що пошуки провідника не відберуть багато часу, адже у книгах і фільмах все це робилося елементарно просто. Та минуло дві години безуспішних приставань до всіх перехожих, доки дівчина усвідомила, що реальне життя докорінно відрізняється від кіношного. Люди або сахалися її, неначе причинної, або тільки сумно посміхалися і похитували головами. У Аквелініній душі вже почав зароджуватися сумнів, малодушна думка кинути все і повернутися додому все частіше протискалася наперед у рядах думок оптимістичних, аж тут щаслива доля усміхнулася їй — несподівано з'явився провідник.

— Чого зажурилася, доню? Хочеш до села? — перед Аквеліною немов з-під землі виріс чоловік років семидесяти п'яти, кремезний і доволі високий. — Я міг би тебе провести.

— А ви не жартуєте? — недовіжливо покосилася на незнайомця дівчина.

— Ну, пожартувати я люблю. Та ще коли дівчина молода і гарна... Але сьогодні я серйозний і відповідальний.

— Хотілося б знати, як ви це зможете зробити. А то моя спроба підкупу ганебно провалилася.

— Запізналася ти. У субміліціонерів зараз саме у розпалі боротьба з корупцією. От якби ти на місяць раніше приїхала, то хабар допоміг би... А скільки ти їм пропонувала?

— П'ятсот, — зітхнула Аквеліна.

— Серйозні гроші... Ну-ну, не журися. Зараз усе зробимо. Головне, мовчи і йди за мною, — незнайомиць широким кроком рушив до КПП.

Аквеліна, затамувавши подих, трималася позаду свого несподіваного провідника. Їй здавалося, що вона робить несусвітенну дурницю, йдучи за абсолютно не знайомим чоловіком, який, цілком можливо, вирішив познущатися з приїжджої. Такі думки роїлися у голові несамовито, будячи тривогу, що ось зараз вартіві упізнають її і з ганьбою проженуть геть. Нехай лише спливе трохи часу, що так потрібен, аби подолати півсотні метрів до КПП. Але сталося диво — незнайомця пропустили, не мовивши слова, а її немовби й узагалі не помітили.

Все ще не вірячи у свою удачу, Аквеліна боязко озирнулася, але побачила тільки спини субміліціонерів. Вона довго не наважувалася запитати у свого несподіваного провідника, що ж сталося насправді, боячись бути викритою. І лише коли КПП зник з поля зору, поцікавилася. У відповідь незнайомиць дістав із кишені маленьку букову дощечку, загорнуту у полотно. На цій дощечці красувався чудернацький знак, що нагадував чи то ієрогліф, чи то якийсь абстрактний візерунок. Аквеліну здивувало, що незнайомиць прикривав дощечку долонею, немовби не хотів показувати той чудернацький візерунок повністю.

— Оце — знак невидимості. Береш дощечку, скеровуєш її на людину під прямим кутом — і робишся для тієї людини повністю невидимою.

— Жартуєте? — недовіжливо перепитала дівчина.

— Які там жарти? Солдати ж нас не помітили.

— Ви їх загіпнотизували! — радісно вигукнула Аквеліна, втішившись несподіваному здогадові.

— Ну який з мене гіпнотизер? То все знак зробив. Ти вже вибачай, але я пояснювати не буду.

— Чому? — спитала Аквеліна, хоча на язика вертілося зовсім інше питання, та журналістська звичка взяла гору.

— Ти, доню, певно, в якійсь редакції працюєш — питання одне за одним іде та ще й передне в спину підштовхує. Лихо мені з тими журналістами... Ти б краще прогулялася, обдивилася тут усе, пошукала відповіді на неважливі питання, сформулювала б питання вузлові, а тоді й до мене зайти можеш. Ну, то як, домовилися? Я он там, на горбочку, живу. Звуся дідом Корнієм.

— А субміліціонерів тут нема?

— Ні, патрулі тільки зовнішні. З чужих людей лише двоє вчених від хати до хати сновигають. Чотири місяці хлопці спокою не мають, — сказав дід Корній. — А цю дощечку візьми собі. Як хтось приставати почне — покажи йому знака, то він і відчепиться. Ти як, не голодна?

— Дякую. Я з пустими руками сюди не їхала, бутербродів на два дні вистачить, — відказала Аквеліна.

— Оце правильно. Молодчина. А все-таки зайди ближче до вечора, на ночівлю влаштую. — Дід Корній подав Аквеліні дощечку і пішов додому.

Офіційна інформація про Заповідник була доволі скупою і малозрозумілою. Повідомлялося, що два роки тому на місці села Т. утворилася дивна природна аномалія. Чим вона характеризувався, зрозуміти було годі, бо канали новин безбожно спотворювали наукову інформацію. Аквеліна, змалку привчена батьком читати науково-популярну літературу, здогадувалася, що справа тут у якихось невідомих науці енергополях, бо вже через місяць після виявлення аномальної зони вільний доступ до неї припинили. За два роки про Заповідник склали купу дурних байок і поетичних легенд. Хтось, начитавшись Лема і Стругацьких, появу аномальної зони пов'язував із посадкою інопланетного корабля. Проте у візит космітів мало хто вірив, а найменше — самі мешканці села, яке опинилося у епіцентрі

аномалії. Чотири місяці тому Заповідник несподівано розширив свої межі. Пропускні пункти і вишки спостереження раптом потрапили у зону дії невідомого енергополя. Саме тоді й була організована третя лінія постів.

Аквеліна послухалася доброї поради — пішла досліджувати село. Вийшовши на північну окраїну, вона примостилася на самому вершечку найвищого пагорба і дістала з сумочки оптичний приціл, позичений у знайомого продавця з крамниці зброї. Добра година пішла у неї на те, щоб хоч приблизно запам'ятати розміщення головних вулиць і відшукати кілька надійних орієнтирів. Заповідник мав форму круга діаметром десь у три кілометри і охоплював більшу частину села з хутірцями в річковій долині і на схилах високих горбів. Він також займав добрячий шмат соснового лісу та листяного підліска. Аквеліна подумала, що у цьому місці периметра пробратися до села було найлегше. А ще вона побачила на одній із вулиць танк. Другий завмер на межі поля і лісу.

— Ого, а вони тут що роблять? — спитала Аквеліна сама у себе, аж ніяк не сподіваючись на відповідь. — Треба буде поцікавитися у діда Корнія.

Придивившись уважніше до грізних бойових машин, що так не вписувалися у мирний сільський краєвид, Аквеліна не побачила свіжих слідів від гусениць. Це було дивно, бо не могли ж танки стояти тут кілька місяців. Чи могли? Врешті-решт не перенесли ж їх сюди гелікоптером.

“От тобі і вузлове питання: навіщо ввели танки у село?” — подумала Аквеліна, пригадавши слова діда Корнія. Питання “Звідки тут танки?”, поставлене в першу мить, належало до числа другорядних. Зрозуміло, що прийшли своїм ходом із найближчої військової частини. Але чому це намагалися тримати у таємниці, важко було зрозуміти. Очевидно, що військові мали на те підстави. І то досить вагомі. Дівчина чудово пам'ятала: про танки жоден канал новин і словом не обмовився. А це означало, що інформація секретна.

Чесно кажучи, в першу мить Аквеліні стало не по собі, але вона швидко заспокоїлася, бо погода надворі була просто неймовірною. Високе небо у візерунках пір'ястих хмар заворожувало, проганяючи геть страхи і тривоги.

Аквеліна підвелася, розім'яла ноги і вирішила дослідити покинуті танки. До села не пішла, а, наче той іноземний шпигун з пропагандистського фільму старих часів, попрямувала до околиці лісу, озираючись через кожні два-три кроки. Звично діставши мобільника, вона спробувала зв'язатися з найближчою подружкою, щоб поділитися враженнями, але надокучливий у інший час апаратик мовчав по-партизанськи.

— От же ж дурепа, — ляснула себе долонею по лобі Аквеліна. Вона ж прекрасно пам'ятала, їдучи сюди, що мобільник у Заповіднику не працює. Так само, як нікому тут не потрібні теле- і радіоприймачі.

Детальний огляд панцирного чудовиська, вигаданого якимось хворим розумом, виявив дивну річ: танк стояв без руху щонайменше кілька місяців. На це вказувала повна відсутність будь-яких слідів під'їзду і густа трава під гусеницями. Фарба на броні де-не-де починала злущуватися. Людей поблизу не було, тому Аквеліні стало здаватися, що екіпаж принишк усередині. Проте відсутність людських слідів навколо бойової машини заспокоїла її.

Хвилину десять дівчина сиділа на теплій броні танка і мучилася сумнівами. Щось у цьому всьому було не так. Якщо машини просто несправні, то їх мали б ремонтувати. Що завадило військовим підігнати тягача і доправити пошкоджену машину куди слід? Якщо ж танки справні, то куди дівся екіпаж? Невже інопланетяни викрали? Дурниці. Але найбільше журналістку хвилювало, чому поблизу нема всюдисущих дітлахів. Хлопчиська ж техніку страшенно люблять. Може, за стільки часу надивилися донесхочу? А може, діти відчували щось недобре? От тільки що може бути недобре? Випромінювання?.. Поля?.. Радіація?.. Чому б і ні?

Після такої думки Аквеліні стало незатишно на броні і вона зістрибнула на землю. Та раптом погляд її зачепився за дерев'яну дощечку з чудернацьким візерунком. Дощечка була закріплена у ходовій частині танка, якраз над двигуном. Дівчина не без зусиль віддерла дощечку, у чотирьох кутах якої були вмонтовані магніти, і порівняла з тією, що дав дід Корній. Знаки відрізнялися між собою докорінно, але різала їх одна рука. Сумніватися в цьому не доводилося. Що ж, час було йти на розмову до діда Корнія.

З долини Аквеліну ніхто зараз не міг помітити, хіба що тоді, коли вона сиділа на горбочку, запам'ятовуючи орієнтири. Дівчина неквапливо видобула зі своєї невеликої, але, як виявилось, дуже місткої сумочки цифровий фотоапарат і аж сплюнула з досади, картаючи себе за непрохідну тупість — цифровик тут теж не міг працювати.

Веселе літнє сонце давно вже проминуло точку кульмінації і потроху втрачало яскравість, потопаючи у напівпрозорому серпанкові висотних хмар. Дід Корній сидів на стільчику і чистив стару картоплю, коли його цілком очікувана гостя відчинила хвіртку.

— То ти, Килинко? Чесно кажучи, не сподівався тебе так рано. Певно, питання замучили? — усміхнувся дід Корній.

— Як-як ви мене назвали? Килиною?

— А хіба ж я помилився? Хіба ж не Якилиною тебе у метриці записали? — Здавалося, що дід Корній був щиро здивований.

— У мене ім'я литовське — Аквеліна, — відказала спантеличена схожістю дідового варіанту зі своїм іменем журналістка. — По правді сказати, з Якилиною воно співзвучне.

— От-от. Ти ж, доню, грамотна, то хіба не знаєш походження свого імені?

— Та якось особливо не замислювалася. Перше, що спадало на думку, то слово “аква” — здвигнула плечима дівчина.

— Ну, схожі слова і в чужих мовах трапляються, сперечатися не буду. Та тільки твоє ім'я має в корені орла — аквілу. Литовці його майже без змін запозичили, та й то невідомо, коли це сталося, давніше чи зовсім недавно. А ми, українці, трансформували його в Якилину, — пояснив дід Корній.

— Дякую за роз'яснення. Тепер залишається дрібничка: запитати, як ви його вгадали.

— А я не вгадував. Я почув.

— Як це? — не зрозуміла Аквеліна.

— Просто. Прислухався і почув. Колись і сама навчишся.

— Містика та й годі.

— Для сучасної людини телевізор і радіо — містика. Правда, не до всіх це доходить... То ти картоплю яку любиш, товчену чи шматочками?

— Шматочками. А ще краще в мундирах, ціленьку.

— Я тобі на сніданок обмундировану зроблю, якщо у мене залишишся ночувати. А ні, то сусідку попрошу. Певно, ти маєш до мене оберемок питань? Ходімо картоплю варити — заодно й відповідатиму.

— Чому тут танки стоять? — спитала Аквеліна, допомагаючи господареві поставити каструлю на плиту під дощаним навісом.

— На гарне питання і відповідати легко, — усміхнувся дід Корній, розпалюючи грубку. — Коли навесні кордони Заповідника посунулися на сотню метрів, дубоголове військово начальство вирішило ввести бронетехніку. Ті, що ти бачила, увійшли першими, довелося зупиняти. Знак нерухомості ти мала би бачити. Певно, і з собою прихопила?

— Ви оту дощечку з химерною різьбою маєте на увазі?

— Її.

— Ой, тільки не кажіть, що ви нею танки зупинили. Це ж неможливо!

— Неможливо штани через голову вдягнути, — усміхнувся дід Корній. — Може я, по-твоєму, і танки загіпнотизував?

— Чого ж, танкістів могли запросто...

— Ага — і командирів їхніх, і механіків, і вчених. Гадаєш, у мене роботи нема, як тільки людей гіпнотизувати? Чула б ти, як вишукано лаялися їхні механіки, як ревів тягач, намагаючись танка з місця зрушити. О-о, скажу тобі, то був справжній театр драми і комедії.

— Дурите ви мене, — пробурмотіла дівчина, все ще не вірячи дідові.

— Ти хотіла відповіді — я й відповів. Пробач, якщо ти чекала іншої, а моя тебе засмутила. Але старим людям брехати не пасує.

— Гаразд, припустимо, що ваші амулети працюють, але як?

— А ти можеш мені пояснити, як працює телевізор?

— Хіба що в загальних рисах. Я ж електронікою не займалася.

— Думаєш, електроніки це розуміють? Ні, вони просто навчилися використовувати властивості полів та енергій, а як воно працює, так ніхто до пуття й не знає.

— Що, і навіть академіки?

— Гарантую, що навіть академіки не знають, що воно таке оті електромагнітні коливання.

— Ви мені про ваші різьблені амулети розкажіть, — нагадала Аквеліна, яку це питання мучило неабияк.

— Я можу хіба що в загальних рисах. Приблизно — одним словом. Тільки не всіх та приблизність може задовольнити.

— Мені вистачить, я — журналістка.

— Ну тоді слухай. Ми живемо в такому чудернацькому світі, що голова обертом іде: стільки у ньому всіляких взаємодій. Усе те накладається, резонує або гаситься, вібує і трансформується... Добре пояснюю?

— Добре, бо поки що без формул і рівнянь, — кивнула Аквеліна, відмітивши, що дідова іронія кудись в одну мить пропала.

— А тепер собі уяви, що є люди, які навчилися ту хаотичну енергію концентрувати і спрямовувати. Маєш простий приклад: хтось когось гукає здаля, що він робить?

— Долоні рупором складає, щоб менше звук розсіювався, — сказала Аквеліна.

— Мої дощечки — то і є ті складені рупором долоні.

— Ви хочете сказати, що борозенки певної форми на дощечці здатні концентрувати і спрямовувати невідому поки що науці енергію і таким чином змінюють фізичні характеристики простору і матерії? — Аквеліні перехопило подих від свого несподіваного висновку.

— А ще ж розмір дощечки важить, її товщина, порода дерева. Та й людські руки теж чогось варті.

— Ви собі як хочете, а я відмовляюся в це вірити, — труснула головою Аквеліна. — Це ж перевертає цілий світ!

— А хто сказав, що він стоїть нормально? Ти щоб знала: світ ось уже кілька століть догори дригом перевернутий. Точніше — уявлення людей про нього.

— Неймовірно. — Аквеліна сіла.

— От черешні у мене і справді неймовірні. Полізти нарвати не хочеш? — запропонував дід Корній своїй спантеличеній гості, щоб змінити тему розмови.

Аквеліна з радістю погодилася. Механічно скинувши капці, вона спритно полізла нагору по драбині, приставленій до стовбура розкішної старої черешні, що росла посередині двору. Господар спорядив дівчину трилітровим збанком із дротяним гачком.

— Певно, ти на літо до бабусі часто їздила, якщо взуття скидаєш.

— Авжеж. Знали б ви, яка у мене строга бабуся. Сварить і досі, коли я на дерева взутою лізу. От рефлекс і виробився. — Аквеліна потроху заспокоювалася, заворожена виглядом стиглих черешень на довгих гілляках. — А чому треба роззуватися, не пояснювала. Та я й не питала — забувала щоразу, як тільки на дереві опинялася. А ви знаєте — чому?

— Кожна загадка має по кілька відгадок. Поміркуй сама, — запропонував дід Корній.

— Може, взуття блокує якісь енергополя?

— Блокує, це правда. Тому боса людина рідше з дерева падає.

— А хіба є така статистика? — здивувалася Аквеліна, автоматично зриваючи цілі грона стиглих ягід. — Господи, які ж вони гарні!

— Статистики нема, але хіба факти від цього щось втрачають?

— Ви ще скажіть, що злі люди падають частіше.

— А таки гримаються.

— Ну а ще які є відгадки?

— Пошукай найпростіші і найприродніші, — запропонував дід Корній. — На функцію взуття зверни увагу.

— А-а-а, здається, зрозуміла: на взутті накопичується бруд, а в бруді — мікроби різні. Якщо лізти взутому, то якісь шкідники можуть у тріщинки на корі потрапити — і дерево захворіє.

— Слухай, доню, а в якій ти газеті працюєш? Чи, може, в журналі? Невже щось науково-популярне з'явилося? — з надією запитав дід Корній.

— Ні, — зітхнула Аквеліна, якій шкода було розчарувувати господаря. — Наш журнал із тих, що “рецепти гороскопів для зірок” друкують. “Аніта” називається.

— І окрім того, нічого більше?

— Один розворот ще сякий-такий — рубрика “Туристичні маршрути рідної землі”. Заради нього я й приїхала сюди, — пояснила Аквеліна, не згадуючи про редакторські вибрики.

— Хоч то добре, — кивнув дід Корній. — От тільки жаль, що до нас туристів не пускають. Пропаде твоя праця марно.

— Не пропаде. Наш головний якби міг, то всіх тупих туристів передувив би, — вперто труснула головою Аквеліна і зняла вже майже

повний збанок з гілляки.

— Слухай, доню, а тебе голова часом не болить? — несподівано запитав дід Корній.

— А має?

— По-всякому буває. Окремих то так болить, що втікають світ за очі. Он із нашого села вже зо двадцять душ вивтікало.

— Від головного болю? — ніяк не могла повірити Аквеліна.

— Правду кажеш: від *головного* болю.

— Не може бути. І що, ліки не допомагали?

— А на той біль нема ліків, бо він особливий — очищувальний.

— Від чого ж він очищує?

— Важко пояснити. Заснеш, то, може, зрозумієш.

Ягоди дід Корній висипав у невелику макітру, накраяв свіжого житнього хліба і сів до столу під старим горіхом.

Аквеліні не сиділося. Вона знову поривалася бігти до села — роздивлятися другу панцирну машину. Частина відповідей на свої питання вона вже отримала, а тому прагнула нових. Зрозуміти цю дивну ненаситність по-своєму можна було, адже хто знає, коли ще випаде нагода потрапити у це дивовижне село? І чи вдасться взагалі? Дід Корній не стримував свою імпульсивну гостю, але нагадав про картоплю, коли дівчина відчиняла хвіртку на вулицю:

— Не затримуйся там. І знака візьми. Згодиться.

Аквеліна дощечку зі знаком не забула, хоча не дуже вірила в її дієвість, а неухважність субміліціонерів на КПП з плином часу стала пояснювати для себе гіпнотичним впливом діда Корнія. Проте, як справжній журналіст-професіонал, вирішила перевірити все на практиці, щоб довести правильність власних висновків.

Люди, які траплялися на подвір'ях, повертали голови, зауваживши незнайомку, але погляди їхні були доброзичливими і спонукали до спілкування. Аквеліна, скоряючись таємничій магії очей, віталася з чужими їй людьми так, немовби знала їх віддавна.

Біля другого танка на Аквеліну чекав сюрприз: двоє незнайомців чаклували над якоюсь апаратурою. Вигляд у них був дуже серйозний, тож дівчина завагалася: підходити їй чи не підходити? Але, пам'ятаючи, що щастя журналіста в нахабності, вона рішуче рушила

до заклопотаних учених мужів, сподіваючись отримати від них хоч якусь інформацію, а заодно розвіяти міф про дідові знаки.

— Б'юсь об заклад, що ви журналістка! — оскалився приземкуватий рудий вчений, помітивши Аквеліну.

— Все може бути, — у тон йому відповіла дівчина. — А от ви мало схожі на танкістів. Більше нагадуєте піонерів, які збирають металобрухт.

— Про піонерів — це ви гарно сказали, — усміхнувся рудий іще ширше. — Наші дослідження пахнуть Нобелем.

— Овва! А ви не жартуєте?

— Ні, ми не жартуємо, — вступив у розмову другий вчений невизначеного віку, худорлявий і чорний. — Що ви робите у Заповіднику?

— Чи ж вам не однаково? Я тут гостюю. — Холодні слова чорного вченого примусили Аквеліну зіщулитися. Щось недобре вчувалося у його хрипкуватому голосі.

— Всі гості фігурують у списках Служби безпеки. Вашого імені там нема. — Чорний вступився своїми холодними очима в Аквеліну, і тій здалося на мить, що він все про неї знає.

— А ви, може, ясновидець? — спробувала захищатися Аквеліна, хоча у глибині душі усвідомлювала свою поразку. Чорний міг бути агентом СБ, а це означало, що її невдовзі можуть витурити із Заповідника.

Картаючи себе за нерозсудливість, Аквеліна ладна була провалитися крізь землю чи стати невидимою. От якби справді знак діда Корнія працював, тоді б несподівана проблема вирішилася сама собою. Дівчина нерішуче засунула руку у сумочку і намацала букову дощечку. “Витягти чи що?” — подумала вона, десь у глибині душі картаючи себе за дитячу наївність, але голос есбешника змусив її забути про свій намір.

— У кого ви гостюєте? — грізно поцікавився чорний, пропалюючи Аквеліну поглядом до самих кісток. — Ми з Віктором за чотири місяці досліджень вивчили усіх можливих гостей.

— А може, я належу до числа неможливих гостей?! — обурилася Аквеліна. — І чому вас це так хвилює? Якщо ви вчені, то займайтеся своїми справами. А то бавитесь тут у Девіда Карбонса.

Чорного іронічне порівняння з тупуватим кіношним агентом зачепило за живе. Він облишив роботу і підійшов до Аквеліни, витягнувши з нагрудної кишені червоне посвідчення.

— Едуард Айдолонго. Служба безпеки. Ваші документи.

— Гадаєте, я з ними ніколи не розстаюся? — насмішкувато мовила дівчина, хоча це коштувало їй неабияких зусиль.

— Тоді вам доведеться пройти зі мною. Для з'ясування.

— Ще чого! — розізлилася Аквеліна і рвучко обернулася, збираючись іти.

Есбешник грубо схопив її за руку і смикнув до себе. Краще б він цього не робив, бо грубість діяла на Аквеліну, як адреналін, — мобілізувалися всі внутрішні резерви організму. За мить есбешник лежав на землі, охаючи і розтираючи розтягнуту руку.

Аквеліна зробила це рефлекторно. Не можна сказати, що вона була майстром бойових мистецтв, але кілька прийомів, таких необхідних сучасній міській дівчині, вивчила досконало. Менш нахабний агент Служби безпеки у даній ситуації якось зумів би дати собі раду, але Едуард Айдолонго надто вже покладався на силу психологічного впливу.

Так швидко Аквеліні ще ніколи не доводилося бігати. За хвилину вона влетіла на подвір'я діда Корнія немов ошпарена і гарячково стала шукати схованку. Спочатку вона спробувала сховатися за хатою, але вже за мить схованка видалася їй не надто серйозною. Усміхнений господар стояв біля паркана і відсторонено спостерігав за метаннями своєї гості.

— Чого ж ти тому Едикові знака не показала? Він би одразу й відчепився, а так за п'ять хвилин присуне.

— Захуйте мене куди-небудь! — попросила захекана Аквеліна, яка за хвилину встигла змінити зо три схованки. Доки господар збирався відповісти, вона подерлася на черешню, не забувши при цьому скинути взуття.

— Кажу ж тобі — знака дістань! От же капосне дівчисько, — сміючись, похитав головою дід Корній і подався до хати.

Аквеліна бачила з черешні, як господар виніс іще одну дощечку і почепив її на нижній гілляці черешні, а за хвилину з'явився і сам Айдолонго.

— Добрий день, пане Корнію, — привітався чорний есбешник. — Журналістка у вас живе?

— Не можу сказати, бо вона ще не визначилася, — здвигнув плечима дід Корній.

Слухаючи цю розмову, Аквеліна тремтіла, немов осиковий листок. Вона знала напевне, що дід Корній брехати не буде, а тому на прями питання відповідатиме прямо, але в глибині душі вірила у щасливе для неї закінчення розмови.

— То вона зараз у вас чи ні? — спитав есбешник. — Маю поставити їй кілька неприємних запитань.

— Невже ж вона вас чимось образила? Га, пане Едуарде?

— Ви не відповіли на моє питання, — з притиском нагадав той.

— А я зобов'язаний це робити? — насмішкувато поцікавився дід Корній. — Та й чого ви так переполошилися через одну дівчину?

— Дозвольте це нам вирішувати, — все більше нервуючись, наполягав есбешник. — Де вона?

— Шукайте, — розвів руками господар. — Як знайдете — покличте.

На цьому дивна розмова припинилася. Чорний есбешник влетів на подвір'я, немов той вихор, і кинувся до хати. Аквеліні здалося в цю мить, що серце вискочить із грудей, але момент її викриття все чомусь не наставав. Черешню посеред двору Едик Айдолонго старанно обминав. Припустити, що дід Корній і лихий служака змовилися і зараз просто розігрують міську журналістку, Аквеліна не могла. Надто вже щирими були дідова іронія і есбешникове роздратування. Невже і справді знак спрацював?

— Я повернуся за п'ятнадцять хвилин, — пообіцяв розлючений Айдолонго після довгих і безуспішних пошуків, — але на цей раз із солдатами. Вас заарештують за перешкоджання діям представників органів державної безпеки.

— Ну, це ми ще побачимо. — Здавалося, що діда Корнія нічим не пробереш. Він спокійнісінько порався біля плити.

Як тільки нервовий гість вийшов за ворота, господар зняв букову дощечку з черешні і перевішав її на хвіртку.

— Отак буде краще, а то повечеряти спокійно не дадуть, — сказав сам до себе і покликав Аквеліну: — Доню, злізай! Картопля холоне.

Що було думати Аквеліні? Схоже, що дідові знаки таки діяли, незважаючи на чийсь віру чи невір'я. Вчені, що отиралися у Заповіднику, працювали на уряд. Тут жодних сумнівів бути не могло. Бо звідки тоді така ненависть до журналістів? І хоча ситуація значно прояснилася за останні кілька годин, все ж суть тутешніх подій так і залишилася для Аквеліни таємницею. Що це за біль, про який говорив дід Корній? Чим пояснити його вибірковість? Звідки він взагалі взявся і як пов'язаний з енергоаномалією?

— Дідусю, — після довгих роздумів нарешті зважилася запитати Аквеліна, коли злізла з черешні і автоматично з'їла миску картоплі зі свіжозаквашеними огірками, — скажіть мені, що тут роблять есбешники? До того ж я ніяк не можу зрозуміти для себе природи тієї вашої аномалії.

— То кажеш, голова тебе не болить? — замислено мовив господар, немовби не чуючи питання гості.

— А хіба має боліти? Ви уже вдруге сьогодні про це питаєте.

— Ти, доню, не думай, то не склероз. Я ж за тебе переживаю.

— Отже, ви боїтеся, що мене болітиме голова?

— Боюся.

— У вас є підстави так думати?

— Є.

— Це ж які? — невгавала Аквеліна.

— Дізнаєшся, не поспішай. Всьому свій час, — усміхнувся дід Корній. — Таке враження, що ти факультет нетерплячості закінчувала, а не журналістики.

— З червоним дипломом! — підхопила Аквеліна господарів жарт. — Не мучте, розкажіть! Я ж не засну спокійно!

— А в мене сонний знак є. Колись я навіть того навіженого Едуарда ним приспав... Ти диви: вуха нашорошила, пам'ятну машину увімкнула, аналізатори активувала...

— Ви тільки й робите, що насміхаєтеся з мене. А історія про Едикове присипляння має бути цікавою, — набурмосилася Аквеліна.

— Та розповім я тобі. Тільки зранку. Завести тебе до сусідки? — запропонував дід Корній.

— Ні! Я звідси ні ногою! — запротестувала дівчина, пригадавши недавній візит есбешника.

— Добре, добре, але перед сном вечірню казку подивимось. Ходи зі мною.

Дід Корній підійшов до хвіртки і поглянув на вулицю, по якій сунуло аж п'ятеро солдатів на чолі з чорним есбешником.

— Я краще заховаюся, — злякалася Аквеліна.

— Можеш дивитися крізь щілини у паркані, якщо вже так боїшся. Але то дарма. Вони тебе не побачать, хоч би які видющі були.

Аквеліна вагалася недовго: цікавість узяла таки гору над цілком природнім страхом. Присівши за парканом, дівчина чудово бачила вулицю і солдатів, що збивали дрібну куряву своїми важеними черевиками.

— Що за дідько? — вилаявся Айдолонго, зупинившись навпроти дідового обійстя. — Ми ж не могли переплутати вулицю.

— Гаспадін капітан, разрішіте абратіца, — звернувся до есбешника один із солдатів.

— Чого тобі? — невдоволено буркнув “гаспадін капітан”.

— Голова балить.

— Це мене вже голова від вас, телепнів, болить!

— Зря ви так, гаспадін капітан. Нас інструктірувалі, шо тут ізлученія разні. Дуже вредні для здоров'я, — морщачись від болю, мовив солдат.

— І у вас теж болить? — тамуючи роздратування, поцікавився Айдолонго у решти вояків.

— Так точно, — хором відповіли четверо інших.

— Чорти б вас усіх забрали. Ще мені спецназ. Вас же мали вчити і точкового і безконтактного масажу!

— Ми пробувалі, но всьо зря, — сказав за всіх найсміливіший.

— Підете під арешт! — пригрозив “гаспадін капітан” солдатам, але тих зараз більше турбував головний біль, а не абстрактні погрози рознервованого начальника.

Усе це відбувалося за півтора десятка кроків од діда Корнія, але ніхто, схоже, не помічав сторонніх спостерігачів дивної сцени — знак працював. Останні Аквелініні сумніви розвіялися. Вона навіть встала на повний зріст, щасливо усміхаючись до діда Корнія.

— Банда ідіотів, — душачись зо сміху, прошепотіла дівчина до господаря.

— І начальник у них гідний, — теж пошепки відповів дід Корній.

Аквеліна пирснула, та так, що аж один із солдатів насторожився і озирнувся, забувши на мить про головний біль.

Тим часом капітан Айдолонго відправив своїх підлеглих, бо ті остаточно розкисли. Сам же ще хвилин двадцять кружляв навколо, перевіряючи орієнтири і дивуючись чудесному зникненню обійстя діда Корнія. Він проходив, як йому здавалось, на порожнє місце, хоча насправді тупцявся за два кроки від хвіртки, роззирався, але побачити нічого не міг. Врешті-решт його терпіння вичерпалося, і він пішов геть.

Якось непомітно смеркло. Дід Корній провів гостю до хати, почекав за дверима, доки та влаштується на ліжку, а потім зайшов до кімнати.

— Вибачай, Килинко, що турбую, але після такого напруженого дня заснути буде непросто, тому я тобі зараз покажу сонного знака, а зранку поговоримо.

Дід Корній видобув із полотняної торбинки дощечку з неймовірно складним візерунком і показав її своїй гості — та відразу ж заснула.

Снилися Аквеліні химерні речі: величезний ковпак якогось енергополя, що переливалося райдужним блиском над Заповідником; літаюча тарілка, яка при ближчому знайомстві виявилася бутафорською і зовсім не такою великою, як на перший погляд; капітан Айдолонго, одягнутий у форму чи то швейцара, чи то гвардійського офіцера наполеонівської армії, що муштрував на вигоні гусей; солдати з іграшковими автоматами, які бурмотіли собі під ніс дитячі лічилочки, сидячи над калюжею з кольоровими жабами. Все це було настільки реальним, наскільки і веселим, тому дівчина прокинулася в доброму гуморі й відразу ж встала з ліжка.

Дід Корній звично порався біля своєї літньої кухні. Цього разу він варив пшеничну кашу.

— Виспалась?.. От і добре. Кашу любиш? З кабачками, з олією — смакота, — нахвалював господар.

— Е ні, ви мені мусите про того навіженого Едика розповісти. — Аквеліна сіла на лаві, із задоволенням спостерігаючи за вивіреними і вправними рухами діда Корнія. — Ви обіцяли, — нагадала з дуже серйозним виглядом.

— Обіцяв, то розповім. Історія взагалі-то не надто весела. Я б навіть сказав — драматична певною мірою. А трапилася вона чотири місяці

тому.

— Хочете сказати, що Едик тут уже стільки часу сидить безвилазно?

— А що йому? У нього служба така.

— А той другий вчений теж есбешник? Ніби ж на нормальну людину виглядає.

— Здається, що ні. Хоча дідько їх там розбере? Департаменти науки і державної безпеки, як ті сіамські близнюки зрослися... Та нехай їм грець. Той Едик, як ти кажеш, приїхав із двома вченими панамі на великій машині. Намет поставили, апаратуру розложили, серйозні такі бігають, щось вираховуючи, лоби морщать — любо-дорого дивитися. Знаєш, Килинко, люди завжди серйозними робляться, як чогось не розуміють...

— Що ж усе-таки тут відбувається? — перебила Аквеліна діда Корнія.

— Вже й байка про присипляння тобі нецікава. От молодь... Гаразд, поясню все як знаю, хоча не певен, що ти зрозумієш мене до кінця.

— А ви так як вчора пояснюйте. Мені сподобалося.

— Спробую, — пообіцяв дід Корній і замовк, збираючись із думками. У паузі він зняв кашу з плити, розставив на столику миски і банки. Аквеліна видобула з сумки свої бутерброди і приготувалася слухати.

— Чи ти звернула увагу на мову солдатів, що приходили увечері з тим твоїм Едиком? — несподівано запитав дід Корній.

— Солдати каліченою розмовляли, а Едик — ні. І що з того?

— А голова у кого боліла?

— Ви хочете сказати, що це якось між собою пов'язано?

— Безперечно.

В одну мить Аквеліна все зрозуміла: і суть незвичних явищ у Заповіднику, і пильний інтерес військових до нього, і причини спотворення інформації. Якась невідома і невидима сила, такий собі гігантський комп'ютер вибраковував окремі свої елементи — людей, що потрапили у зону його впливу! Непридатність елемента засвідчувалася жахливими головними болями.

— Знаєте, — вирішила поділитися своїми висновками з дідом Корнієм Аквеліна, — Заповідник схожий на суперкомп'ютер, а ми —

на його робочі елементи. До речі: а хто назвав цю дивну зону Заповідником?

— Чи ж я знаю? Цілком можливо, що й “дикуни”, — мовив дід Корній. — Тут і справді заповідна зона, де люди можуть розмовляти некаліченою мовою.

Аквеліна зітхнула майже одночасно з господарем. Мовна ситуація в країні кожній нормальній людині видалася б ідіотською, але населення давно вже звикло до неї і ніхто, окрім “дикунів”, не нарікав. “Дикунами” називали всіх тих незадоволених, котрі намагалися протестувати проти існуючого порядку речей. Правда, влада на їхні протести практично не реагувала, пам’ятаючи святе правило: якщо про явище не говорять, то у сучасному світі, що базується на телекомунікаційних системах тотального типу, воно просто перестає існувати. Люди у державі розмовляли дивовижною мовою сяк-так освічених імбіцилів. Ті, хто мали вищу від семикласної освіти, могли спілкуватися нормально, але не мали можливості робити це безперешкодно.

— Слухайте, а як ви тут живете без телебачення? — несподівано запитала Аквеліна, пригадавши раптом, як учора намагалася подзвонити до подружки по мобільному.

— Дуже навіть непогано. У людей стільки вільного часу для живого спілкування з’явилося.

— Мої друзі казали, що телевізор у помірних дозах діє як антидепресант.

— Звідки у твоїх молодих друзів депресія? Це ж привілей старших. У твоєму віці належить радіти життю, а не про такі дурниці балакати.

— Чому радіти? — зітхнула Аквеліна. — Тріумфуючій обмеженості чи войовничій тупості?

— Пробач, я й забув, що ти з міста. Хоча у тому каламутному потоці телевізійщини при бажанні можна багато поживи наловити, але тільки для розуму. Для душі — дуже рідко.

— Ага, а віддуватися за все доводиться тілові.

— Це правда. Кудись не туди ми йдемо, — погодився дід Корній.

— А ви міркували над тим, як усе можна виправити?

— Я? Звичайно ж. І навіть зробив оце гарну спробу змінити щось на краще...

— Ходили в столицю, певно, пікетували будинок уряду?.. Я щось таке чула в новинах, — наморщила чоло Аквеліна.

— Та в уряді графік тих пікетувань склали і людей за гроші наймають, щоби трохи покричали, прапорами порозмахували. Ні, пікети нічого не дають. Принаймні, у нас.

— А як же тоді взагалі можна вплинути на суспільство? — Аквеліна була трохи здивована словами діда Корнія і зараз прискіпливо вивчала його погляд та міміку, щоби вловити сліди іронії, але нічого, окрім доброї і трохи сумовитої усмішки, побачити так і не змогла.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ